

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

Verksamhetsberättelse 2010

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Innehåll

Dekanens inledning	2
Viktiga händelser	4
Utbildning	5
Studentkåren	8
Forskarutbildning	9
Disputerade	11
Forskning	12
Samverkan	15
Personal	16
Internationellt	18
Likabehandling	20
Ekonomi	21
Kvalitetsarbete	22
Miljö	23
Arbetsmiljö	24
Institutioner	25

Mikael Alexandersson, dekan: 2010 var ett händelserikt men också mycket viktigt år för UFN

Det var mycket som hände under året som gick. På nationell nivå kom 2010 att präglas av ett stort antal propositioner och reformer. Ökad frihet, studieavgifter, ny lärarutbildning, nytt kvalitetssäkringssystem och kårobligatoriets avskaffande för att nämna några. Dessutom pågick ett antal projekt och processer vid Göteborgs universitet som får inflytande på fakultetens framtida verksamhet. Flera projekt avrapporterades under 2010 medan andra presenteras under 2011. Några av de mer omfattande är utvärderingen av universitetets forskning (RED 10), översynen av samtliga utbildningsprogram (BLUE 11), Rankingprojektet, projektet

Identitet och image, Göteborgsakademiker samt arbetsmiljöundersökningarna. Störst betydelse för fakulteten lär kanske förslaget till en ny organisation och styrning av Göteborgs universitet få. I och med detta förslag påbörjas en omfattande och i tid utsträckt process som ska leda till ett förnyat och akademiskt starkare universitet.

Det som på ett konkret plan mest grep in fakultetens verksamhet var införandet av en ny fakultetsorganisation. All personal ägnade mycket tid och kraft åt att bereda den nya institutionsindelning som genomfördes 1 juli. Bakgrunden till den nya fakultetsorganisationen var

bland annat behovet av att skapa tydligare beslutsvägar och ansvarsområden samt att anpassa organisationen till förändringar i förutsättningarna för fakultetens verksamhet. Men framförallt förväntas den nya fakultetsorganisationen bidra till att skapa långsiktiga och stabila villkor för vår forskning och utbildning. Detta kräver samarbete. Hur detta sker och vad samarbetet ska omfatta utgör en ödesfråga för oss alla – oavsett vad vi har för uppgifter och funktion. Verklig framgång i form av exempelvis forskningsutveckling, högre kvalitet i utbildningen, bättre administrativa rutiner eller egen arbetstillfredsställelse uppnås genom att vi får djupgående förståelse för varandras synsätt och erfarenheter.

De nya institutionerna och Centrum för yrkeskunnande – som dock formellt invigdes först strax efter nyår 2010 – tog under hösten ett stort ansvar för att skapa en grund för god verksamhet i alla avseenden. Här påbörjades ett antal utvecklingsarbeten som berör strategiska utbildnings- och forskningsområden. Ett arbete som fortskrider under 2011. Även om efterfrågan på våra utbildningar är jämförelsevis relativt god visar vissa utbildningar tecken på att ansökningstalen minskar. Läget är till och med något bekymmersamt när det gäller rekrytering till vissa av dem. Här har vi en utmaning att ta tag i.

Forskningen vid fakulteten har i många avseenden under 2010 utvecklats positivt. Flera projekt fick betydande extern finansiering. Vår fakultet fick under året som gick exempelvis ca 25 procent av UVK:s samlade anslag. Det är starkt, med tanke på att vi redan är den utbildningsvetenskapliga fakultet i landet som har i särklass störst andel forskning

som just är externfinansierad. Resultatet har uppnåtts tack vare hög forskningskompetens och uthållighet hos alla som sökt medel. Hög kvalitet och goda resultat i forskning, utbildning och samverkan kräver en väl fungerande organisation. Denna kännetecknas av att administrativa och ekonomiska stödsystem har hög kvalitet. Utan alla kompetenta administratörer hade vår fakultet knappast haft den starka position den har i dag.

Som sagt, 2010 var ett händelserikt år. Ett år med framgångar, utmaningar, förnyelse och viss förvandling av vår fakultet. Ett stort antal kollegor bidrog med sina insatser i samband med examensrättsansökningarna till att just vår fakultet sannolikt blir den tyngsta ”lärarutbildningsfakulteten” i landet. Genom att ta tillvara och utveckla våra anställdas kompetens och kreativitet samt utnyttja fakultetens samlade kunskap kan vi skapa utbildning och forskning av högsta kvalitet. Det känns därför skönt att vi nu befinner oss i ett läge med goda möjligheter att ta stort ansvar och göra gemensamma satsningar så att vår verksamhet blir den bästa tänkbara. Allt som hände under 2010 visar på att vi har goda förutsättningar för detta.

Mikael Alexandersson
Dekanus

Utbildningsvetenskapliga
fakulteten
Box 300
405 30 Göteborg

Telefon växel: 031-786 00 00
www.ufn.gu.se

Denna verksamhetsberättelse
är producerad i februari 2011.

Redaktör: Torsten Arpi
Layout: Olof Siverbo

Tryck: Geson Hylte Tryck 2011

*OMEP-kongressen
Children, citizens in a
challenged world hölls vid
fakulteten i augusti.*

Några viktiga händelser under 2010

- Ett tjugotal externa forskningsbidrag tillföll fakultetens forskare. Största finansör var utbildningsvetenskapliga kommittén vid Vetenskapsrådet, UVK. 25 procent av UVK:s samlade anslag tillföll fakulteten.
- En ovanligt kraftig nyrekrytering gjordes vid den nya institutionen för kost- och idrottsvetenskap som ett svar på studentexpansionen på flera av institutionens utbildningsprogram.
- Ett nytt treårigt grundutbildningsprogram startade: Arbetsvetarprogrammet – för analys och utvärdering av arbete och arbetsmarknad, vid institutionen för arbetsvetenskap. Dessutom skedde den första antagningen till ett nytt masterprogram: International Master in Educational Research.
- Världskongressen Children, citizens in a challenged world med 800 delegater hölls på fakulteten. Arrangör var OMEP, Organisation Mondiale pour l'Éducation Préscolaire, där professor Ingrid Pramling Samuelsson vid fakulteten är världspresident.
- Konferensen IRC 2010 i Göteborg genomfördes på fakulteten för IEA, International Association for the Evaluation of Educational Achievement, en oberoende internationell samarbetsorganisation. Ledande forskare inom utvärdering av skolsystem fanns på plats.
- Professor John Siraj-Blatchford, Swansea University, och professor Alan Dyson, University of Manchester, utsågs till årets hedersdoktorer vid fakulteten.
- Tidigare kultur- och utbildningsminister Bengt Göransson utsågs till gästprofessor till Torgny Segerstedts minne vid Göteborgs universitet under 2010. Han var under året verksam vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten.

UTBILDNING

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildningsvetenskapliga fakultetens lärare och forskare är bärare av en lång och stolt utbildningstradition som sedan 1 juli 2010 förvaltas av fakultetens fem institutioner. Fakulteten inrymmer även Centrum för yrkeskunnande, Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL), som ansvarar för behörighetsgivande utbildning i högskolepedagogik, samt Grundtviginstitutet med uppdrag att ge bildningsfrågorna ökad synlighet inom universitet.

Utbildningsvetenskaplig utbildning ges både som sammanhållna program och som fristående kurser inom huvudområdena arbetsvetenskap, allmändidaktik, barn- och ungdomsvetenskap, hushållsvetenskap, idrottsvetenskap, kostekonomi, kostvetenskap, pedagogik, pedagogiskt arbete, specialpedagogik och ämnesdidaktik.

Nytt för 2010 var att ett treårigt grundutbildningsprogram startade: Arbetsvetarprogrammet – för analys och utvärdering av arbete och arbetsmarknad vid institutionen för arbetsvetenskap. Dessutom skedde den första antagningen till ett nytt masterprogram: International Master in Educational Research.

Program och kurser finns både på grundnivå med inriktning mot kandidatexamen och på avancerad nivå som leder till magisterexamen eller masterexamen. Fristående kurser finns inom en rad ämnesområden för den som själv vill välja väg fram till en kandidat-, magister- eller masterexamen. Fakultetens institutioner medverkar också i utbildningsprogram som ges vid andra fakulteter. Stora delar av lärarutbildningen är förlagd till fakultetens institutioner liksom flertalet av de program på avancerad nivå som är knutna till Lärarutbildningsnämnden (LUN). Institutionerna har även uppdrag från LUN att ansvara för

kurser inom Lärarlyftet och Förskolelyftet, det vill säga nationella satsningar som görs för att utbilda icke-behöriga lärare så att de uppfyller kraven på lärarexamen.

Utbildningsuppdraget

Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden hade under 2010 ett utbildningsuppdrag som omfattade 751 helårsstudieplatser och 608 helårsprestationer. Uppdraget fördelas till institutionerna som ansvarar för planering, utveckling och genomförande av kurser och program. År 2010 fördelades uppdraget olika mellan vårterminen och höstterminen så att vårterminens uppdrag tillföll de tre dåvarande institutionerna – institutionen för arbetsvetenskap (AV), institutionen för mat, hälsa och miljö (MHM) samt institutionen för pedagogik och didaktik (IPD) – medan höstterminens uppdrag gick till de fem institutioner som konstituerades under sommaren. Årets utfall var 828 helårsstudieplatser och 682 helårsprestationer vilket innebär att fakulteten klarade sitt uppdrag med en viss överproduktion.

Den nya institutionsindelningen innebar att samtliga kurser och program som tidigare funnits vid institutionen för pedagogik och didaktik och vid institutionen för mat, hälsa och miljö behövde fördelas mellan de fyra nya institutionerna IDPP, IKI, IPKL

> UTBILDNING

och IPS. Eftersom de nya institutionerna bildats utifrån profilerade forsknings- och utbildningsområden kunde fördelningen ske tämligen okomplicerat genom att samtliga kurser och program som funnits vid MHM flyttades över till IKI medan fördelningen av IPD:s kurser och program skedde med utgångspunkt från att forma kompletta miljöer.

Utvecklingsarbete

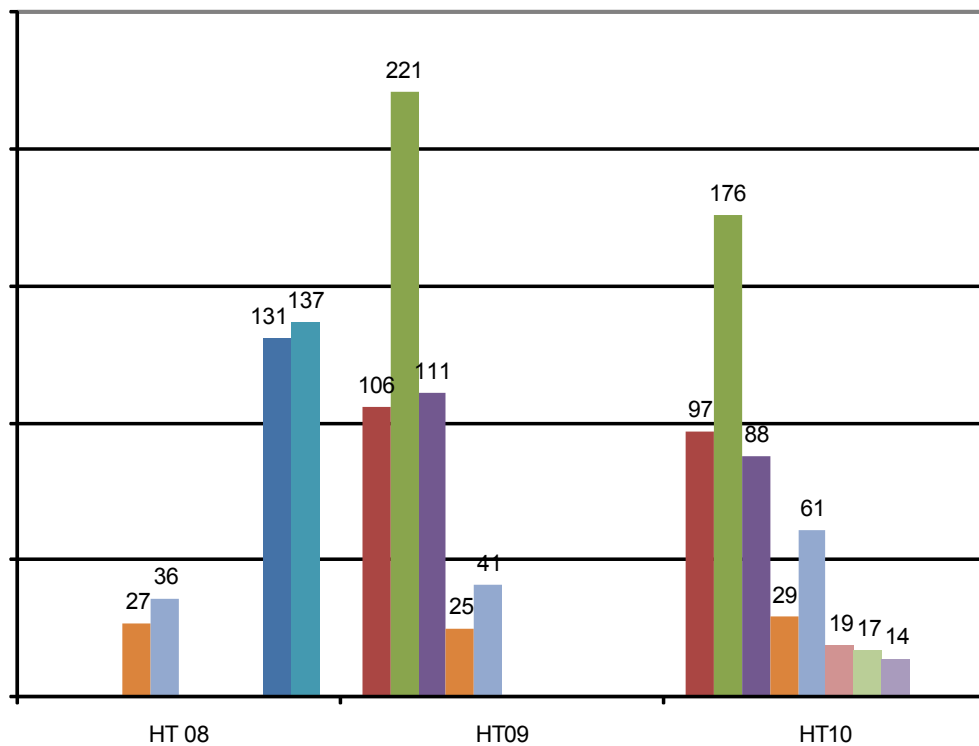
Den nya institutionsindelningen innebar också en möjlighet att se över fakultetens totala utbildningsutbud. UFN gav under året uppdrag till de nya institutionerna att se över sitt utbildningsutbud i syfte att öka antalet program. För att stödja detta arbete tillsattes därför dels en projektgrupp med inriktning på masterprogram och dels en

projektgrupp som ska se över möjligheten att inrätta ett kandidatprogram som ska leda till examen i huvudområdet pedagogik.

I samband med organisationsförändringen inrättades en särskild beredning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Beredningen, som leds av prodekanen, består av lärarrepresentanter från samtliga institutioner samt två studenter. För att skapa en gemensam plattform för administrationen av utbildningarna har prodekanen även regelbundna möten med samtliga studierektorer, och en särskild enhet för studieadministration och studievägledning har inrättats för att få en effektiv och säker hantering av institutionernas utbildningsadministration.

Ansvarig institution	Fristående kurser/ huvudområden	Kandidatprogram	Magister-/ masterprogram
Institutionen för arbetsvetenskap (AV)	Arbetsvetenskap	Arbetsvetenskap	Arbetsvetenskap
Inst. för didaktik och pedagogisk profession (IDPP)	Allmändidaktik, ämnesdidaktik, pedagogiskt arbete		
Inst. för kost- och idrottsvetenskap (IKI)	Hushållsvetenskap, idrottsvetenskap, kostekonomi, kostvetenskap, slöjd	Hälsopromotion Kostekonomi Restaurangmanager Sports Coaching	
Inst. för pedagogik, kommunikation och lärande (IPKL)	Barn- och ungdomsvetenskap, pedagogik, pedagogiskt arbete		
Inst. för pedagogik och specialpedagogik (IPS)	Pedagogik, specialpedagogik, språkdidaktik, pedagogiskt arbete		International Master in Educational Research

Antal förstahandssökande till program inom UFN 2008–2010

■ Sports Coaching

■ Hälsopromotionsprogrammet inriktning kostvetenskap

■ Hälsopromotionsprogrammet inriktning idrottsvetenskap

■ Kostekonomprogrammet

■ Restaurangmanager

■ Arbetsvetarprogrammet - analys och utvärdering

■ International Master Programme in Educational Research

■ Arbetsvetenskap, magisterprogram

■ Idrottsvetenskapligt program

■ Kost- och friskvårdsprogrammet

STUDENTKÅREN

Bra klimat under händelserikt år

Göta studentkårs utbildningsvetenskapliga sektion vid Göteborgs universitet ser tillbaka på ett händelserikt år vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten. Nämnden har under året lagt stora delar av sin tid och energi på att sätta de nya institutionerna på fakulteten. I sin tur har studentkåren SLUG genomfört en sammanslagning tillsammans med Haga studentkår och Filosofiska Fakulteternas Studentkår som resultat i Göta studentkår.

Under året har studentkåren uppmärksammat studiearbetsmiljö som är en av kårens fokusfrågor. Genom Lokala arbetsmiljökommittén (LAMK) har kåren drivit frågan om fler studiearbetsplatser, och fakulteten bestämde att repros lokaler ska byggas om till studieplatser. Fakulteten har även köpt in ytterligare kylskåp och mikrovågsugnar till studenterna. Nämnden har reviderat sin arbetsmiljöpolicy samt sin studentinflytandepolicy tillsammans med de studentrepresentanter som sitter i nämnden.

Formella och informella möten

Undertecknade anser att nämnden tillsammans med studentkåren har arbetat för ett starkt studentinflytande i den nya organisationen. Relationen mellan Utbildningsvetenskapliga sektionen och ledningarna på fakulteten och dess institutioner är generellt sett mycket bra. Klimatet gynnas av den välkomnande goda vilja man som student-

representant möter på fakulteten. Representanter från sektionen möter regelbundet fakultetsledningen i både formella och mer informella sammanhang vilket är bra för den gemensamma diskussionen om utbildning och forskning vid fakulteten.

Studentrepresentanter UFN 2010

Marie Norman

Kårordförande SLUG 2009/10, vice kårordförande Göta Studentkår 2010/2011

Karolina Lioliou

Kårstyrelseledamot SLUG 2009/10, ordförande utbildningsvetenskapliga sektionen Göta studentkår 2010/2011

Omorganisation gav tydligare ansvarsfördelning

Den 1 juli 2010 genomfördes en omorganisation av forskarutbildningen med en tydligare ansvarsfördelning mellan fakultet och institution. Forskarutbildning ges i sex ämnen: arbetsvetenskap, hushållsvetenskap, idrottsvetenskap, pedagogiskt arbete, pedagogik och ämnesdidaktik med olika inriktningar.

Under året har ingen utlysning av doktorandanställningar skett från fakulteten. Fakulteten deltog däremot i den fakultetsgemensamma forskarskolan CUL:s – Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning – utlysning våren 2010 och antog sex doktorander, varav tre med anställning. Ett antal doktorander har även antagits efter ansökan om enskild antagning.

Gemensam policy antagen

Under hösten 2010 har fakulteten antagit en gemensam policy för seminariebehandling av avhandlingsprojekt. Under utbildningstiden skall avhandlingsprojektet ventileras vid tre tillfällen: planeringsseminarium som i normalfallet äger rum i form av en

konferens vår och höst, mittseminarium som arrangeras i doktorandens forskningsmiljö och slutseminarium där ett nästan färdigt avhandlingsmanuskript förutom av en diskutant även granskas av en av fakulteten utsedd seminarieledare.

Planeringsseminarierna ägde rum dels 10-11 maj med tolv presentationer och dels den 8-9 november med fem presentationer. Mittseminarier har genomförts fortlöpande och sammanlagt 19 avhandlingsprojekt har seminariebehandlats inom kollegier och forskargrupper. 13 slutseminarier har ägt rum.

Fakulteten har arrangerat två postseminarier, dels med Bengt Göransson, gästprofessor vid fakulteten, och dels om den

Bengt Göransson, gästprofessor vid UFN under 2010, deltog i ett postseminarium i fakultetens regi.

Ämne	Lic/Dokt	Kvinna/Man	Antal
Pedagogiskt arbete	L	K	1
Pedagogiskt arbete	D	K	5
Pedagogik	L	K	1
Pedagogik	D	K	3
Ämnesdidaktik med inriktningar	D	K	1
Ämnesdidaktik med inriktningar	L	M	1

Summa: 12

Antagning till forskarutbildningen 2011, fördelat på ämnen. Sammantaget elva kvinnor och en man.

> FORSKARUTBILDN.

Ämne	Lic/Dokt	Kvinna/Man	Antal
Arbetsvetenskap	D	K	1
Arbetsvetenskap	D	M	2
Hushållsvetenskap	D	K	1
Hushållsvetenskap	D	M	1
Pedagogiskt arbete	L	K	1
Pedagogiskt arbete	D	K	1
Pedagogik	D	K	5
Pedagogik	D	M	4
Pedagogik	L	K	2
Ämnesdidaktik med inriktningar	D	K	1
Ämnesdidaktik med inriktningar	D	M	1

Under året har sammanlagt tre licentiatseminarier och 17 disputationer ägt rum. Av de 17 är åtta män och nio kvinnor.

nya organisationen för forskarutbildningen. Fakulteten har också regelbundet arrangerat doktorandluncher där aktuell information om forskarutbildningen lämnats.

Gav internationella kurser

Under året har fakulteten gett elva kurser inom forskarutbildningen, varav två internationella: "Writing Educational Research for international journal publications, conferences, book chapters and theses" i samarbete med European Educational Research

Association Summer School, och "Researching professional practice: Spectator and participant perspectives" vid Charles Stuart University, i Wagga Wagga, Australien.

Gästdoktorander

Fakulteten har haft två gästdoktorander under längre tid, en från Turkiet och en från Hong Kong.

DISPUTERADE

ARBETSVETENSKAP

Jennie Haraldsson

"Det ska ju vara lite äventyr – styrning av svensk forskarutbildning utifrån reformen 1998"

Gunnar Gillberg

"Individualiseringens villkor. Unga vuxnas föreställningar om arbete och självförverkligande".

Richard Berglund

"Engagemang efterfrågas. Hur tre tillverkande företag söker medverkan från sina medarbetare när de inför Lean".

HUSHÅLLSVETENSKAP

Peter Hasselskog

"Slöjdlärares förhållningssätt i undervisningen".

Hillevi Prell

"Promoting dietary change. Intervening in school and recognizing health messages in commercials".

PEDAGOGIK

Anette Hellman

"Kan Batman vara rosa? Förhandlingar om pojkighet och normalitet på en förskola".

Davoud Masoumi

"Quality in E-learning Within a Cultural Context: The Case of Iran".

Caroline Runesdotter

"I otakt med tiden? Folkhögskolorna i ett föränderligt fält".

Gustav Lymer

"The work of critique in architectural education".

Ylva Odenbring

"Kramar, kategoriseringar och hjälpfröknar. Könskonstruktioner i interaktion i förskola, förskoleklass och skolor ett".

Torgeir Alvestad

"Barnehagens relasjonelle verden – små barn som kompetente aktører i produktive forhandlinger".

Annika B. Rensfeldt

"Opening Higher Education. Discursive transformations of distance and higher education government".

Marianne Strömberg

"De första sex åren. En studie av fyra lärares professionella utveckling med en yrkeshistorisk ingång".

Getahun Y. Abraham

"Education for Democracy? Life Orientation: Lessons on Leadership Qualities and Voting in South African Comprehensive Schools".

PED. ARBETE

Angelika Kullberg

"What is taught and what is learned. Professional insights gained and shared by teachers of mathematics".

Sylvi Vigmo

"New spaces for Language Learning. A study of student interaction in media production in English".

Clas Olander

"Towards an interlanguage of biological evolution: Exploring students' talk and writing as an arena for sense-making".

FORSKNING

Variationsrikedom, bredd och spets

Forskningen vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten är inte bara variationsrik ifråga om innehåll och metod. Den har också både bredd och spets och sker inom flera discipliner.

Under det gångna året har en rad forskare vid fakulteten erhållit totalt närmare tjugo externa bidrag. Vad gäller bidrag från Vetenskapsrådet ligger utbildningsvetenskap vid Göteborgs universitet i topp tillsammans med Stockholms universitet. Flera nya projekt involverar ett samarbete med andra lärosäten och med andra fakulteter inom Göteborgs universitet.

Kvitto på framgång

Totalt uppgår externa bidrag och uppdrag verksamhetsåret 2010 till drygt 105 mkr. Nivån är något lägre än 2009, som var ett rekordår. De externa bidragen för forskning landar för 2010 på 54 mkr. Största finansier är här Utbildningsvetenskapliga kommittén vid Vetenskapsrådet (UVK).

Av UVK:s samlade anslag om 153 miljoner kronor erhöll fakulteten ca 25 procent. Detta är verkligen ett kvitto på hur framgångsrik fakultetens forskning är.

Bland stora forskningsbidrag under 2010 från UVK märks:

- Inom ramen för forskningsmiljön Lärande och Bedömning i Främmande Språk kommer *Liss Kerstin Sylvén*, som också ur ett nationellt perspektiv erhöll UVK:s största anslag för 2010, att studera språk- och ämnesintegrering i den svenska skolan.
- *Jan-Eric Gustafsson* erhöll medel för att studera effekter på pedagogiska

resultat av lärartäthet och lärarkompetens. Projektet sker inom forskningsmiljön Förutsättningar, Utbildning och Resultat (FUR).

- I anslutning till forskningsmiljön Fenomenografi och variationsteori kommer *Mona Holmqvist* via sitt erhållna forskningsbidrag studera om läsförståelse med och utan hjälp av bilder medför ökad eller minskad förståelse.
- *Elisabet Öhrn* kommer via erhållna medel svara för projektet "Skolprestationer och kön. Om undervisning, ungdomsgrupper och lokala villkor".
- *Karin Rönnerman* erhöll medel för att utveckla ett internationellt nätverk med rubriken "Pedagogik, utbildning och praxis".
- *Sverker Lindblad*, som tillhör forskningsmiljön Pedagogik och Politik, ska via erhållna medel genomföra projektet "Migration och utbildning i globaliserade landskap".
- *Susanne Dodillet* fick medel för ett projekt som ställer frågor om hur spetsansatningar kan motiveras. Det är en idéhistorisk studie av utbildningsvetenskapliga debatter i Sverige, Öst- och Västtyskland.

Strategisk forskningssatsning

Utbildningsvetenskapliga fakulteten är värd för ett av Göteborgs universitets prioriterade

styrkeområden (Lärande) som har rubriken LETStudio – The Learning and Media Technology Studio. Styrkeområdet har för perioden 2010-2012 tilldelats 15 mkr som del i Göteborgs universitets strategiska forskningssatsning.

I anslutning till styrkeområdet erhöll *Jonas Ivarsson* medel från UVK för projektet ”Kunskaps-topologier, Arrangemang för avancerad kunskapsutveckling” och *Oskar Lindwall* erhöll medel för projektet ”Visualisering och verbalisering: Teknologi, teknik och pedagogik i endodontologi” (också via UVK). Ivarsson och Lindwall är verksamma inom forskningsmiljön Lärande, interaktion och medierad kommunikation i det moderna samhället (LinCS).

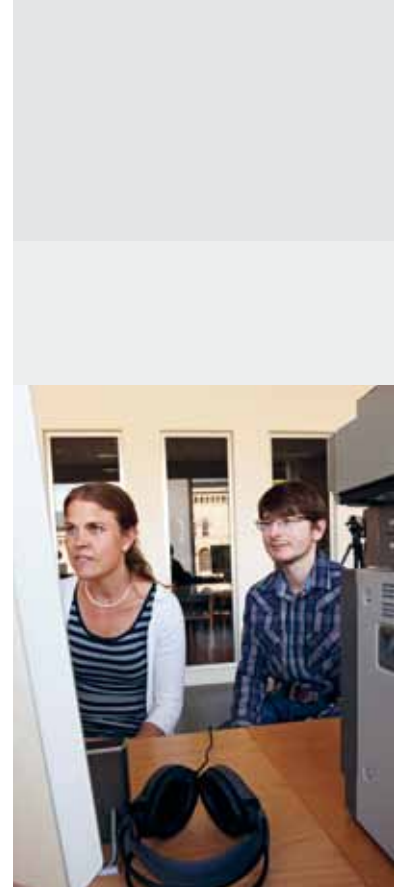
Flera forskare vid fakulteten har erhållit forskningsmedel också från andra anslagsgivare än UVK.

- *Jonas Linderöth* och *Ulrika Bennerstedt* – bägge kopplade till forskningsmiljön LinCS – fick medel från Humaniora och samhälle, Vetenskapsrådet, för projektet ”Regler för fiktion? Spelproducenters kreativa arbete”.
- *Roger Säljö*, också verksam inom LinCS, kommer via forskningsmedel från Nordiska samarbetsnämnden för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning, att undersöka hur videodokumentation kan användas för studier av matematikundervisning och matematiklärande i grundskolan.
- Forskningsmedel har kommit in som ytterligare stärker forskningsområdet *Styrning, ledning och organisering*

inom offentlig sektor vid institutionen för arbetsvetenskap. I anslutning till forskningsmiljöerna Arbetsplatser i förändring och Arbetsmarknad i internationellt perspektiv har tre forskare fått forskningsbidrag. *Caroline Jarebrant* ska via bidrag från AFA Försäkring göra en jämförande studie av arbetsmiljöarbete på olika vårdenheter. *Annika Härenstam* kommer också via medel från AFA Försäkring att undersöka orsakerna till varför omsättningen bland kommunala chefer är så omfattande. *Roland Kadefors*, som erhållit EU-medel, kommer utreda hur kunskapen hos den äldre arbetskraften bättre kan tas tillvara och behållas i både företag och organisationer.

Medel från Vetenskapsrådet till två forskarskolar

Flera av fakultetens forskare har varit medsökande med forskare från andra lärosäten som erhållit forskningsbidrag. Exempelvis har *Claes Annerstedt* genom ett nationellt forskarnätverk fått medel till projektet ”Idrott och hälsa – ett ämne för lärande?”. Utbildningsvetenskapliga fakulteten var också medsökande i satsningen på två forskarskolor som fick medel via Vetenskapsrådet: *Forskarskola i yrkesdidaktik* och *Nationella Forskarskolan för Hem- och konsumentkunskap*.

Omfattande publicering

En avgörande betingelse för forskningens utveckling är kommunikation om forskning – och då inte bara om forskningsrön och deras signifikans utan också hur studier genomförs och hur dessa knyts till tidigare undersökningar. Utveckling av forskning bygger på fortlöpande diskussioner i forskargrupper och i seminarier och på sikt i vetenskapliga tidskrifter och böcker. För en fakultet är det viktigt att försöka stödja den kommunikation som äger rum med forskning som innehåll – i utbildning, i samverkan med det omgivande samhället och då också vad gäller forskning. De anställda vid fakulteten arbetar med dessa frågor på olika sätt – i kurser, i kollegier och forskargrupper, i samtal med personer och grupper såväl utanför som inom akademien.

Nedanstående tabell ger en översikt över antalet publikationer som har producerats av anställda vid Utbildningsvetenskapliga

fakulteten under perioden 2005–2010 och registrerats i databasen GUP. Sammanställningen låg till grund för fördelning av fakultetsanslaget för 2010. Delar av fakultetsanslaget är numera prestationsrelaterade och ska användas till att prioritera kvalitets-säkrade verksamheter. I detta sammanhang blir både publiceringsvolym och publiceringsmönster en viktig informationskälla.

Från 2007 till 2008 ökade antalet publikationer med 33 procent (335 till 445). Från 2008 till 2009 var det en marginell minskning. Däremot synes det som att publiceringen minskade under 2010. Den minskningen kan dock vara skenbar och bero på fördröjningar i forskarnas inrapportering. Tendensen under de senare åren är att antal referee-granskade vetenskapliga artiklar har ökat medan bokkapitel och refereegranskade konferensbidrag har minskat.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Totalt
Artikel, forskningsöversikt	1	-	-	2	3	4	10
Artikel, recension	2	1	9	3	9	9	33
Artikel, refereegranskad vetenskaplig	54	60	46	61	68	65	355
Artikel, övrig	11	36	30	24	39	10	150
Artikel, övrig vetenskaplig	8	7	18	28	19	13	93
Bok	11	18	17	21	12	17	96
Bok, med redaktör	6	13	8	11	14	4	56
Doktorsavhandling	11	12	10	13	15	15	76
Kapitel	70	92	84	71	102	56	475
Konferensbidrag, poster	2	4	6	6	7	7	32
Konferensbidrag, refereegranskat	63	54	64	116	98	63	458
Konferensbidrag, övrigt	37	44	36	47	26	20	210
Konstnärligt forsknings- och utvecklingsarbete	-	-	-	2	-	-	2
Licentiatavhandling	-	-	1	-	-	3	4
Rapport	53	54	36	36	18	10	207
Övrigt	5	3	3	4	3	7	25
Totalt	277	356	335	445	433	303	2282

Uppdragsverksamhet och populärvetenskap

Utbildningsvetenskapliga fakulteten hade en omfattande uppdragsverksamhet under det gångna året, uppdragsutbildningen omfattade 26,9 mkr och uppdragsforskningen 24 mkr. Skolverkets stora arbetsmarknadspolitiska satsningar Förskolelyftet och Lärarlyftet dominerade uppdragsutbildningen.

Fakulteten var värd för både nationella och internationella konferenser under 2010. IRC2010 och OMEP kan nämnas bland de internationella, en nationell träff för lärarutbildare inom idrott och hälsa och SVEBI, en konferens för samhälls- och beteendevetenskaplig idrottsforskning är exempel på de nationella.

Under hösten 2010 har sju öppna föreläsningar för allmänheten anordnats av fakulteten, som en del av GU:s populärvetenskapliga program.

Stora delar av Vetenskapsfestivalens skolprogram var 2010 förlagt till Pedagogen.

Aktiv studentrekrytering

Läroutbildningens alumnverksamhet, ett samarbete mellan Utbildningsvetenskapliga fakulteten och Läroutbildningsnämnden LUN, fortsatte under året med bland annat ett välbesökt evenemang med mingel där professor Jan-Eric Gustafsson föreläste kring den omfattande Skolverketrapporten "Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?", där han är en av författarna. Samtliga de cirka 1300 lärare som ingår i alumnätverket för lärare får återkommande sig tillsänt elektroniska nyhetsbrev med inbjudningar till alumnträffar och allmän information om vad som händer vid Göteborgs universitet.

Fakulteten arbetade aktivt med studentrekrytering under 2010. En satsning var bland annat stor medverkan på mässan

Mötesplats Skola, på Svenska Mässan i början av november, där målgruppen var yrkesverksamma lärare och skolledare. Ett omfattande arbete med nya trycksaker föregick den satsningen. Fakulteten medverkade även på Kunskap&Framtidmässan under hösten 2010. Den årliga Besöksdagen på Göteborgs universitet, för snart examine-rade gymnasister, avhölls för första gången på Pedagogen.

Nyheter på engelska

En mer samlad annonskampanj för fakultetens samtliga programutbildningar genomfördes inför 15 april 2010, där medlet var annonsering på främst spårvagnar och bussar i Göteborgsområdet, utöver en del traditionell annonsering i tryckta medier. Det aktiva pressarbetet har fortsatt. Under 2010 skickades 35 pressmeddelanden från fakulteten till medier, främst om aktuell forskning.

40 journalister har under 2010 aktivt fått hjälp och tips på forskare av fakulteten via Vetenskapsrådets journalisttjänst Expert-svar.

30 av de egna nyheterna på Utbildningsvetenskapliga fakultetens webbplats översattes under 2010 till engelska. Flertalet av de engelska nyheterna publicerades på internationella portaler för forskningsnyheter.

Fakultetens monter på mässan Mötesplats Skola i november 2010.

Personalsatsning inom forskning och undervisning

Fakulteten genomgick 1 juli 2010 en större omorganisation. Personalen fördelades på de nya institutionerna och resultatet föll väl ut. Pensionsavgångar gav utrymme för rekrytering av nya kompetenser.

Mycket tid har avsatts för arbete med infasning av vår nya organisation. Fakulteten beslutade att förstärka fakultetsnivån med ytterligare HR-kompetens för att täcka prefekternas och institutionernas behov av konsultativt stöd. Våra nytillträdna prefekter genomgår GU:s chefsutvecklingsprogram och parallellt ges inom fakulteten egna riktade kompetensutvecklingsinsatser.

Antalet anställda vid fakulteten är i det närmaste oförändrat jämfört med ett år tidigare. En förskjutning har skett så att undervisande och forskande personal blivit något fler. Vi har under året, för första gången på många år, både rekryterat och befördrat professorer och docenter. Andelen lektorer med doktorsexamen ökar samtidigt som adjunktgruppen minskar. Detta dels för att vi huvudsakligen rekryterat personal med hög akademisk kompetens, dels för att ett flertal adjunkter disputerat och kunnat befordras.

Forskarstuderande har blivit färre – men från en ovanligt hög nivå året före – och en ny utlysning väntar i vår. När det gäller administrationens dimensionering krävs tid för anpassning och för att bedöma behovet

i ny organisation. Flera pensionsavgångar väntar bland administratörerna 2011 och därefter. Lärarna inrymmer en hög andel äldre 60+ (ca 30 procent) och flera är redan 65+ (ca 5 procent), vissa av de senare är pensionärer som är återanställda tidsbegränsat på deltid.

Utvärdering av gjorda satsningar

En rekryteringsgrupp har tillsatts och påbörjat analyser för att kunna genomföra särskilt strategiska rekryteringar. Fakulteten bedömer för 2011 fortsatt behov av generös delpensioneringspolicy för att påskynda generationsväxlingen. Likaså görs fortsatt satsning av medel för forskningstid för professorer och docenter. På så sätt möjliggörs ökad forskning och forskningsanknytning inom grundutbildningstungt område och det gör oss konkurrenskraftiga när det gäller kompetensförsörjning av högt akademiskt meriterad personal.

Vi överväger åtgärder för fortsatt meritering av disputerad personal, dels i form av postdok, dels genom utlysning av riktade medel. Vi arbetar också för att identifiera framtida ledare.

Personalkategori	Antal pers okt 2009	Antal pers okt 2010
Adm pers	87	87
Tekn pers	20	19
Annan und & forsk pers	24	34
Forskarstud	54	45
Undervisande	264	271
Summa	449 pers (395 heltidsekv)	456 pers (392 heltidsekv)

Nya professorer under året

Thomas Johansson

Professor i pedagogik med inriktning mot barn- och ungdomsvetenskap vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande, IPKL. Hans forskningsfokus är ungdomsforskning, mansforskning och den sociala staden.

Shirley Booth

Professor i ämnesdidaktik vid institutionen för didaktik och pedagogisk profession, IDPP. Hennes forskningsfokus har främst varit metodologiska idéer inom området fenomenografi vilket bidragit till att förstå lärandet inom den högre utbildningen inom områdena datateknik, matematik och fysik.

Dennis Beach

Professor i pedagogik med inriktning utbildningssociologi vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik, IPS. Han har bland annat ägnat sin forskning åt högre utbildningar, sjukvårdsutbildning, ingenjörutbildning och utbildningar inom HR, human resources.

Monica Reichenberg

Befordrades till professor i allmändidaktik vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik, IPS. Hennes forskningsfokus är texters läsbarhet och elevers läsförståelse.

Nya docenter under året

Jonas Ivarsson

Docent i pedagogik vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande, IPKL. Hans forskning berör frågor med anknytning till Lärande och IT.

Niklas Pramling

Docent i pedagogik vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande, IPKL. Hans forskning fokuserar metaforers roll i lärande och kunskapsbildning samt yngre barns lärande, främst vad gäller musik.

Jonas Linderoth

Docent i pedagogik vid institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande, IPKL. Hans forskningsfokus är datorspel ur olika aspekter.

Eva Hjärne

Docent i pedagogik vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik, IPS. Hennes forskning riktas teoretiskt mot dynamik, mekanismer och funktioner i institutionella praktiker och diskurser.

Gudrun Erickson

Docent i pedagogik vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik, IPS. Hennes forskning berör på ett flertal sätt området språkbedömning.

INTERNATIONELLT

Ökat internationellt samarbete

Det internationella samarbetet vid fakulteten tog sig under året många olika uttryck. Strategiska samarbeten med lärosäten utomlands, värdskap för internationella konferenser och studentutbyten är några exempel.

Under 2010 beviljade GU, inom ramen för Det Globala Universitetet, medel för ett treårigt projekt "Knowledge without borders" för att utveckla ett långsiktigt och strategiskt samarbete mellan UFN och Humanistiska fakulteten, Göteborgs universitet och Faculty of Education, Nelson Mandela Metropolitan University (NMMU) i Port Elizabeth, Sydafrika. Samarbetet kommer att ge ett stort antal forskare, lärare, administratörer och studenter vid GU och NMMU möjligheter att resa och medverka i olika typer av forsknings- och utbildningsaktiviteter vid de båda lärosätena.

Ökat samarbete med flera lärosäten

Lärare, forskare och administratörer har ökat samarbetet med de lärosäten som UFN har skrivit *Memorandum of Understanding* med: University of Hong Kong, University of Utrecht i Holland och Charles Sturt University i Australien. Bland annat har en delegation på nio personer (dekanus, prodekanus, forskare och administratörer) från Faculty of Education vid University of Hong Kong besökt vår fakultet 2010 i samband med ett årligt symposium som arrangeras i samarbete mellan de båda fakulteterna. Vidare har sammanlagt tolv forskare, lärare och doktorander från två forskningsgrupper från UFN besökt Charles Sturt University under tre veckor 2010 inom olika internationella nätverk och för deltagande i konferenser.

Internationella konferenser på Pedagogen

Flera internationella konferenser har anordnats och koordinerats av forskare

från UFN under 2010. Bland annat kan nämnas konferensen *IRC2010* då ett par hundra ledande utvärderingsforskare från hela världen presenterade resultat från olika studier inom IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) samt den internationella konferensen *OMEP* med temat Barn, medborgare i en utmanande värld där 700 delegater från hela världen deltog. Vidare anordnades en nordisk aktionsforskningskonferens, *NORALF*, och en forskningskonferens i idrottsvetenskap, *SVEBI-konferensen*.

20 nationaliteter på kurs i akademiskt skrivande

Under 2010 har ett antal forskare/lärare gästtat fakulteten och vi har också haft två internationella gästprofessorer (University of Hong Kong och Manchester University). Många av UFN:s forskare har under året deltagit i forskningskonferenser och forskningsutbyte i olika länder i Asien, Afrika, Europa, Sydamerika samt i Australien, Nya Zeeland och USA. För att förstärka internationell administratörsmobilitet har administratörer från UFN besökt universitet i Sydafrika, Uganda och USA. UFN har också samarbetsavtal inom ramen för Linnaeus-Palme-programmet med lärosäten i Indien och Uganda.

Forskarutbildningen anordnade för EERA Summer School en doktorandkurs i akademiskt skrivande med deltagare från 20 länder och det nya internationella masterprogrammet *International Master in Educational Research* (IMER) med inriktning mot UFN:s forskningsmiljöer startade hösten

Utbildningsvetenskapliga fakultetens utbyte med University of Hong Kong, HKU, fortsatte under en intensiv majvecka när en HKU-delegation på nio personer besökte Göteborg. Bland mycket annat genomfördes ett två dagar långt forskarsymposium.

2010. Nya internationella masterprogram har utvecklats och beräknas starta 2011.

Konsoliderat International Student Office

International Student Office Pedagogen (ISOP), ett samarbete med Lärarutbildningsnämnden (LUN), har konsoliderat sin verksamhet för fakultetens internationalisering. Ett 40-tal internationella studenter från olika delar av världen har deltagit i fakultetens engelskspråkiga kurser. Institutionerna har fått utvecklingsmedel från LUN för internationalisering av lärarutbildningen samt för utveckling av engelskspråkiga

kurser. Inom temat Internationalisering i lärarprogrammets allmänna utbildningsområde har ca 20 lärarstudenter rest till olika länder i Europa samt till Sydafrika och Sydamerika och USA för att samla empiri till projektarbeten. Vidare åkte 14 studenter i kursen LMS210 till Kenya i tre veckor för att göra VFU. Sex MFS-stipendier från SIDA har fördelats under 2010. Studenterna har varit i olika länder i Sydamerika och Afrika i samband med fältstudier för uppsatser och examensarbeten. Student- och utbildnings-samarbete har i flera kurser skett via videokonferenser och lärplattform.

Medveten tillsättning av ledningspersonal

Jämn könsfördelning vid tillsättningar av ledande positioner i den nya organisationen och internationella rekryteringar har varit några principer i likabehandlingsarbetet under det gångna året.

Det kan konstateras att majoriteten av fakultetens docenter är kvinnor (65 procent) och att andelen kvinnliga professorer nu har ökat till 45 procent. Inom en femårsperiod kan andelen kvinnliga professorer väntas öka ytterligare till följd av pensionsavgångar men också genom befordringar. Kvinnor är dock överrepresenterade totalt vid fakulteten. Bland lektorer, adjunkter och doktorander utgör män endast cirka en tredjedel. Likaså är manliga studenter underrepresenterade i fakultetens grundutbildning.

Strävan att rekrytera internationellt

Jämn könsfördelning har varit en viktig aspekt vid tillsättning av prefekter, biträdande prefekter och studierektorer i den nya organisationen. Likaså har detta eftersträvat vid tillsättning av nya institutionsstyrelser och även kommittéer och beredningar. För att främja lika rättigheter och ökad mångfald har vi också ökat våra ansträngningar att nå ut internationellt i samband med rekryteringar och försökt underlätta för sökande med annat modersmål än svenska.

I en pågående jämställdhetsundersökning jämförs kvinnors och mäns förutsättningar vid tjänstgörings-, anslags- och uppdragsfördelning för lärare och forskare. Kartläggningen ingår i projektet ”Jämställda fakulteter?” där en naturvetenskaplig

manligt dominerad fakultet och en utbildningsvetenskaplig kvinnligt dominerad fakultet kartläggs utifrån kvantitativa och kvalitativa aspekter av jämställdhet.

Stöd till prefekterna

Fakulteten har beslutat att institutionerna ska genomföra likabehandlingsarbetet med stöd av en likabehandlingshandläggare. Handläggarens uppgift är att stödja prefekten i dennes likabehandlingsarbete och att fungera som kontaktperson för personal och studenter i likabehandlingsfrågor. Arbetet innebär att ge råd om förhållningssätt, regelverk och agerande gentemot student, lärare eller medarbetare samt att verka initierande för lokalt förändringsarbete och kvalitetssäkring. I arbetsuppgifterna ingår också att medverka i handläggningen av diskrimineringsanmälningar.

Vidare är beslutat att planering och uppföljning av likabehandlingsarbetet på institutions- och fakultetsnivå ska ske kontinuerligt.

Informationen kring likabehandlingsfrågor på fakultetens webbplats har utökats och gjorts lättare att hitta i både för studenter och anställda.

Ökade statsanslag och minskade bidragsinkomster

Ökade statsanslag och samtidigt minskade uppdrags- och bidragsinkomster innebar sammantaget att fakultetens omslutning ökade med fem procent och att 2010 gav ett överskott på 23,7 mkr.

Utbildningsvetenskapliga fakultetens omslutning 2010 uppgick till 385 mkr. Statsanslagen utgjorde 73 procent, uppdrags- och bidragsinkomster 13 respektive 14 procent. Det utbildningsuppdrag fakulteten hade för 2010 uppnåddes, dessutom med överproduktion på 2,3 mkr.

Årets kapitalförändring blev ett överskott på 23,7 mkr. Anslag till utbildning och forskning ökade med 37 mkr jämfört med 2009.

Institutioner under uppbyggnad

Fakulteten genomförde en organisationsförändring på institutionsnivå vid halvårsskiftet. Detta innebar att mycket av de tilldelade medlen inte har hunnit förbrukas,

då verksamheten är under uppbyggnad.

Fakultetens samlade kapital uppgår till 53,6 mkr. Oförbrukade bidrag har ökat från 43,6 mkr till 49,4 mkr.

Bidragsmedel minskade något beroende på att utbildningsvetenskapliga fakultetens finansiering till stor del kommer från Vetenskapsrådet, som i sin tur inte tilldelade lika mycket till forskning under 2010.

Lönekostnaderna ökade med 18 mkr beroende på lönerevision, som gav 6,5 procent, dessutom ökade universitetet löneomkostnadspåslaget med 1,5 procent då man centraliserade lönearbetet till centrala förvaltningen.

	2007	2008	2009	2010
	mkr	mkr	mkr	mkr
Intäkter				
Anslag	199 (66%)	208 (67%)	242 (66%)	279 (73%)
Bidrag	56 (18%)	56 (18%)	69 (19%)	54 (14%)
Uppdrag	44 (15%)	46 (15%)	55 (15%)	51 (13%)
Kostnader				
Lönekostnader	205 (72%)	225 (70%)	223 (67%)	241 (68%)
Varav doktorander	13 (5%)	15 (5%)	18 (5%)	16 (4%)
Driftkostnader	15 (5%)	17 (5%)	42 (12%)	48 (13%)
Lokalkostnader	53 (19%)	63 (20%)	54 (16%)	55 (15%)

KVALITETSARBETE

Kraven på styrning och kontroll kan uppfyllas

Möten för stärkt akademiskt ledarskap och nya beredningar har varit några av medlen för stärkt kvalitetsarbete under året. Kraven på inre styrning och kontroll kan nu uppfyllas.

Den 1 juli 2010 var startpunkten inte bara för nya institutioner utan också för en ny organisation för kvalitetsfrågor. På uppdrag av UFN har regelbundna möten mellan dekaner och prefekter genomförts i syfte att stärka det akademiska ledarskapet. Till stöd för UFN har två beredningar tillsatts – Beredningen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (BUGA) och Beredningen för utbildning på forskarnivå (BUF) – vilka har i uppdrag att arbeta med kvalitetssäkring och uppföljning av utbildning. BUGA har således under hösten 2010 bland annat genomfört en granskning av kursplaner med utgångspunkt från lärandemål och examinationsformer samt inlett en diskussion om de huvudområden som idag finns vid fakulteten.

Ny modell för fördelning av medel

UFN:s forskare har under 2010 medverkat i den stora forskningsutvärderingen – RED10 – som Göteborgs universitet genomför. Eftersom UFN:s institutioner förändrats har utvärderingen kunnat användas både som ett sätt att summera det som varit och att blicka framåt. Utan tvekan har RED10 bidragit till höjd kvalitet på de nya institutionernas sätt att formulera sina forskningsmiljöer. Diskussionen om excellens och införandet

av prestationsrelaterade fördelningsnycklar har likaså inneburit en ökad medvetenhet om behovet av kvalitetshöjande åtgärder. UFN har i linje med detta antagit en ny modell för fördelning av fakultetsmedel i vilken ingår kvalitetsdrivande inslag. UFN har även infört ett system med fördelning av strategiska forskningsmedel för att styra forskningen i riktning mot excellens.

Kravet på kontroll uppfyllt

Den nya organisationen vid UFN innebär att de krav på inre styrning och kontroll som finns angivna i myndighetsförordningen med samma namn, nu kan uppfyllas. Det innebär också en möjlighet att bygga upp bra system för strategisk planering och verksamhetsuppföljning. Under hösten 2010 har kvalitetsarbetet inriktats på att utarbeta ett sådant system vad gäller utbildningsuppdraget. Det finns ett stort intresse från prefekterna att få tillgång till ett användarvänligt IT-baserat beslutsstödssystem.

Engagerat arbete för miljö och hållbar utveckling

Fakulteten har under året fortsatt det kontinuerliga arbete som krävs för att universitetets miljöcertifiering skall upprätthållas. Styrande för verksamheten är också fakultetens handlingsplan för miljö och hållbar utveckling.

Miljösamordnaren är fakultetens kontaktperson gentemot universitetets miljöenhet. På fakulteten administreras och dokumenteras miljöarbetet av miljösamordnaren i nära samarbete med fakultetskansli och serviceenhet. Det operativa miljöansvaret har av dekanus delegerats till prefekter och andra chefer/föreståndare. I fakultetens miljöberedning diskuteras det långsiktiga miljöarbetet.

Positivt med chefers deltagande

Miljöarbetet granskas två gånger per år av miljörevisorer vid en extern respektive en intern revision. Slutsatser från den externa revisionen 2010 var bland annat att utbildning och forskning på ett naturligt sätt integrerats i miljöarbetet och att den största potentialen till utveckling finns i den tredje uppgiften. Revisionsrapporten lyfter också fram Utbildningsvetenskapliga fakultetens modell med att öka chefernas deltagande i miljöledningssystemet som något positivt och som ökar förutsättningarna att miljöarbetet kan integreras i den övriga verksamheten.

En slutsats vid den interna revisionen var att fakulteten arbetar engagerat med sitt miljöledningssystem. De öppna seminarierna inom Kollegiet forskning om undervis-

ning och lärande för hållbar utveckling som startat under året, ses också som ett positivt inslag i fakultetens miljöarbete.

Utvecklad handlingsplan

Under 2010 har ledningen fortsatt verka för att de delar av fakultetens handlingsplan för miljö och hållbar utveckling som rör forskning, utbildning och samverkan, skall utvecklas.

Under året utsågs professor John Siraj-Blatchford till hedersdoktor vid fakulteten. Han leder bland annat ett projekt om Lärande för hållbar utveckling och små barn, finansierat av Göteborgs Miljövetenskapliga Centrum i samverkan med den barn- och ungdomsvetenskapliga forskargruppen vid fakulteten. Fakulteten kommer under 2011 att avsätta medel för att ytterligare stimulera utveckling av forskningsfältet Research in Education for Sustainable Development.

ARBETSMILJÖ

Arbetsmiljöarbetet närmare institutionsledningarna

De nya institutionsledningarna har successivt arbetat igenom situationen på de nya institutionerna. Arbetet med att skapa dialog med alla medarbetare har pågått och pågår kontinuerligt.

Fakulteten har omstrukturerats under 2010, från tre till fem institutioner. Från att ha varit tre ganska ojämnstora institutioner med anställda från 30 till 350 personer, har de från halvårsskiftet blivit något mer jämnstora. Detta har inneburit att arbetsmiljöarbetet nu har kommit närmare institutionsledningarna. I den lokala arbetsmiljökommittén (LAMK) ingår samtliga prefekter/chefer vilket gör att arbetsmiljön är en naturlig del i det dagliga arbetet på institutionerna och kansli.

Dialog för att nå alla medarbetare

Riskanalysen av Utbildningsvetenskapliga fakultetens omorganisationsarbete genomfördes under hösten 2009. Därefter har

risker diskuterats och åtgärdats under våren och sommaren 2010. De nya institutionsledningarna har successivt arbetat igenom sin egen situation och åtgärdat därefter. Det har pågått och pågår kontinuerligt ett aktivt arbete med att, i nya och redan befintliga forum, skapa dialog och nå alla medarbetare. Dessutom har det gemensamma arbetet skapat en sammanhållen fakultetsledning med gemensam syn på Utbildningsvetenskapliga fakultetens framtid.

Den gamla arbetsmiljöpolicyn för fakulteten har arbetats om och arbetet med att ta fram handlingsplaner pågår nu på institutionerna.

*Fakultetens prefekter,
fr. v: Birgitta Jordansson,
Claes Bergman, Eva
Hjörne, Ulla Mauritzson
och Jonas Emanuelsson.*

INSTITUTIONER

Institutionen för pedagogik och specialpedagogik

Det halvår som institutionen funnits har varit händelserikt. Arbetet har präglats av nyorientering och innovativa idéer. Vi har varit aktiva vad gäller att utveckla vår kärnverksamhet med det uttalade syftet att profilera oss som en pedagogikinstitution.

Ett framskrivet mål har varit att integrera institutionens forskningsverksamhet genom att identifiera ett profilmråde av hög samhällsrelevans och vetenskaplighet som ingen "äger", men där kompetens och intresse av att utveckla området finns. Vi valde att utifrån klassiska pedagogiska frågor som differentiering, kunskapsorganisering och bedömning skapa ett forskningsprogram, det s k DEV-programmet (Differentiation, Epistemic Organisation and Values). Tanken är att vi genom en nystartad seminarierie – *Pedagogiska Seminarier* – ska diskutera och utveckla forskningsprogrammet.

Satsning på Bedömning

IPS var lyckosamma i den senaste utdelningen från Vetenskapsrådet. Forskare har erhållit medel för att studera skolprestationer och kön, spetsatsningar i skolan, effekter på pedagogiska resultat, språk- och ämnesintegrering, migration och utbildning samt medel för internationella nätverk. Inom GU:s satsning på Det Globala Universitet erhölet forskare från IPS också medel.

Det strategiska fakultetsanslaget inom IPS har tilldelats forskningsområdet Bedömning under ledning av Jan-Eric Gustafsson. Inom detta område har vi den nationellt sett mest framstående forskningen och betydande internationella kontakter. Det har också framgått under våra gemensamma institutionsträffar att framförallt Bedömning är ett område där flera miljöer, som t ex Skolutveckling, Specialpedagogik, FUR, PoP, LBFS liksom miljön Makt, genus, klass och etnicitet besitter kunskaper

och har ett intresse av att utveckla området. Detta kommer att bli en av våra gemensamma satsningar under 2011.

Vi har under hösten sjösatt International Master Programme in Educational Research och har påbörjat arbetet med att utveckla ett nordiskt masterprogram i aktionsforskning. Vi har dessutom rekryterat en utvecklingsledare i specialpedagogik respektive pedagogik i syfte att utveckla ett samarbete med det omgivande samhället och medverka till utveckling av kurser och uppdrag som svarar mot behov och efterfrågan.

Satsning på nya utbildningar

En arbetsgrupp inom institutionen har påbörjat arbetet med att organisera en ny rektorsutbildning, som även inkluderar skolutveckling. En rapport kommer att vara färdigställd juni 2011. En annan arbetsgrupp gör en omvärldsanalys av pedagogik- respektive specialpedagogikämnet. Syftet är att utveckla ett kandidat- och masterprogram i pedagogik.

Yrkeslärarexamen är en ny utbildning som har utvecklats inom IPS och det nyskapade Centrum för yrkeskunnande. De första studenterna börjar hösten 2011.

En av de utmaningar vi står inför är att rekrytera personal, då pensionsavgångarna är relativt omfattande de närmaste åren. Under 2011 är ett prioriterat mål att anställa en professor i specialpedagogik.

*Eva Hjärne
prefekt vid IPS*

NYTT KOLLEGIUM

Inom institutionen har startats ett Docent- och Professorskollegium som är ett diskussionsforum och en remissinstans där institutionens strategiska frågor tas upp. Kollegiet består av institutionens sammanlagt 13 professorer och 11 docenter. Ett arbete som påbörjats inom kollegiet är att arbeta fram tydliga forskningsområden inom institutionen.

Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande

Framgångar vad gäller externa forskningsmedel och ett intensivt och utmanande arbete med att formera den nya institutionen har präglat halvåret efter tillblivelsen.

På institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande, IPKL, som bildades den 1 juli 2010, finns cirka 80 anställda medarbetare och ytterligare ett tjugotal doktorander har sin hemvist på institutionen. Ett intensivt och engagerat arbete med att formera den nya institutionen, hantera den dagliga administrationen, forskningen, utbildningen och uppdragsverksamheten samt de framtida strategiska satsningarna har lett till många positiva utmaningar och nya uppdrag.

Goda nyheter för oss på IPKL är att Göteborgs universitet i december tilldelades rätter att utfärda examen av förskollärare och grundlärare med inriktning för arbete i fritidshem. Många medarbetare från vår institution har under våren och hösten 2010 bidragit med kursplanearbete och textproduktion vid examensrättsansökningarna för de nya lärarutbildningarna i detta för GU värdefulla arbete.

Framgång vad gäller forskningsmedel

Det har också varit en framgångsrik höst när det gäller externa forskningsmedel och totalt erhöll forskare vid IPKL drygt 20 miljoner kronor i forskningsmedel. Glädjande är att flera av dem som erhöll forskningsmedel är forskare som befinner sig i början av sin forskargärning. De forskningsmedel som

tilldelats forskare på IPKL leder till flera strategiska satsningar på bland annat postdok och till att utlysning av nya doktorandtjänster påbörjas redan under 2011.

En förhoppning som ledningsrådet säkert delar med flera medarbetare på IPKL handlar om hur vi på ett bra sätt och med god kvalitet för studenter och lärare skall kunna hantera den expansion av verksamheten som examensrätterna och den nya lärarutbildningen medför inför starten hösten 2011. Det handlar bland annat om rekrytering av nya medarbetare och att vi genom samarbete med medarbetare vid de andra institutionerna vid vår fakultet och i samverkan med andra fakulteters medarbetare kan skapa en god och stimulerande arbetsmiljö för studenter och medarbetare i vår verksamhet.

Ytterligare en förhoppning inför 2011 är att vi kan utveckla fler så kallade kompletta forskningsmiljöer som kännetecknas av hög grad av delaktighet, kreativitet, utbildning och forskning i samverkan.

*Ulla Mauritzson
Prefekt vid IPKL*

Institutionen för didaktik och pedagogisk profession

I vår forskning och utbildning behandlas frågor om lärandets och undervisningens villkor, processer och resultat. Dessa frågor studeras inom didaktiken utifrån perspektiv som kan vara övergripande eller allmänna till sin karaktär.

Inom ämnesdidaktiken utgår perspektiven från innehåll såsom teman, skolämnen eller discipliner. Ett utmärkande drag för oss är att vi på vetenskaplig grund vill utveckla och fördjupa förståelsen av vad lärande och undervisning innebär i olika sammanhang samt hur de är relaterade till varandra. Vidare utmärks institutionens profil av att såväl forskning, utbildning som samverkan aktivt, och med ett innehållsligt perspektiv, syftar till att bidra till utveckling av undervisning och lärande, framförallt i skolor och andra institutionella miljöer.

Vi har genomfört en systematisk genomgång och analys av vår forskningsverksamhet. Detta arbete har resulterat i strategiska satsningar inom hittills två områden, dels ”scientific literacy i klassrummet” och dels ett stöd till fenomenografi och variationsteori. Genomgången är en viktig utgångspunkt för att utveckla fler forskningsprogram. Vi har även erbjudit omfattande stöd till forskare att utveckla ansökningar om externa forskningsbidrag.

Utvecklad uppdragsverksamhet

Institutionens största utbildningsengagemang är lärarutbildning där våra medarbetare bidragit starkt till lärosätets ansökan om examensrätter. Vi har även utvecklat vår uppdragsverksamhet och erbjuder nu

fortbildningskurser inom områden såsom ”learning study”, formativ utvärdering, sex och samlevnad samt lärande för hållbar utveckling. En särskild utvecklingsgrupp har tillsatts för att arbeta med masterprogram i didaktik med olika inriktningar.

Under första halvåret har vi rekryterat en professor, en docent samt en internationellt rekryterad lektor och en postdok. Vi har också gjort klart med fyra gästforskare som kommer att besöka institutionen under 2011-2012.

Jonas Emanuelsson
Prefekt vid IDPP

Institutionen för kost- och idrottsvetenskap

Högt söktryck till utbildningarna, förstärkt forskning och nyrekryteringar inför sjösättningen av den nya Idrottshögskolan efter årsskiftet är något som har präglat arbetet vid institutionen under året.

IKI har uppskattade utbildningsprogram inom kost- respektive det idrottsliga området med stort antal deltagare.

Fem doktorander finns inom hushållsvetenskap, tre i pedagogik och en i idrottsvetenskap som ingår i en forskarskola i idrottsvetenskap administrerad från IKI. Övriga nio doktorander i forskarskolan är verksamma vid andra högskolor. Nytt forskarutbildningsämne är kostvetenskap.

Förstärkt forskning

Forskningen förstärks bland annat genom att en av våra yngre lektorer har beviljats postdokmedel under en kommande tvåårsperiod. Med Uppsala universitet som huvudsökande inrättas 2011 en forskarskola i hem- och konsumentkunskap och en doktorand placeras och handleds vid IKI.

Fem lektorat i idrottsvetenskap samt två lektorat och en professur i kostvetenskap är under tillsättning.

Vid starten var 52 personer vid IKI förordnade på tjänster. Av dessa innehade 16 doktorsexamen och en licexamen. Två var docenter och en professor emeritus. Två medarbetare har lämnat verksamheten under hösten.

IKI har varit värd och genomförare av både en nationell träff för lärarutbildare inom idrott och hälsa och en konferens för samhälls- och beteendevetenskaplig idrottsforskning.

Två universitetsövergripande forskarseminarier i hälsopromotion och en doktorand-

dag inom hälsopromotionsområdet har anordnats, liksom två seminarier med internationellt inbjudna föreläsare.

Idrottshögskolan ett flaggskepp

Ju mer vi är tillsammans – en bok om fyrtioalister och maten – blev under hösten prisbelönad av Måltidsakademins biblioteksstiftelse. Boken bygger på tvärvetenskaplig forskning vid GU och CTH där medarbetare vid IKI har deltagit.

Arbetet med att överflytta slöjdläraryt- bildningen till den konstnärliga fakulteten har intensifierats.

Vi är i ett spännande uppbyggnadsskede! Viktiga utbildningar med många sökande, ändamålsenliga lokaler för kostundervisning, vid årsskiftet 2010/2011 stod eleganta och centralt belägna idrottslokaler färdiga benämnda Idrottshögskolan som även inrymmer ett *kunskapscentrum för hälsa och prestationsutveckling*. Idrottshögskolan blir ett flaggskepp och en arena för samverkan inom hälsa, kost och idrott/fysisk aktivitet. En ambitiös medarbetarskara utökad via nyrekrytering ger framtidstro. Forskningen och uppdrags-verksamheten behöver stärkas tillsammans med en stark utbildning som bas. Då kan IKI utvecklas ännu mer.

Claes Bergman
Prefekt vid IKI

Institutionen för arbetsvetenskap

Omorganisationen vid fakulteten föranledde inte någon förändring för institutionen för arbetsvetenskap. Vi har under året arbetat vidare utifrån de riktlinjer som fastställts i vår strategiska plan som omfattat 2008–2010.

Den nya OH-modellen, kombinerat med fortsatta kostnadspåslag då det gäller forskningsanslag på motsvarande 35 procent, har inneburit att medfinansieringskraven då det gäller forskning stundtals blivit svårhanterliga. Det har medfört att den ekonomiska situationen varit utsatt och att en del av de strategiska satsningar som planerats inte har kunnat genomföras. Enligt planen har ambitionen varit att ha tolv doktorander i miljön och här har vi nu sett en tillbakagång. Glädjande nog har vi haft tre disputationer under året. Vid årets slut har vi nio doktorander men vi har alltså inte haft möjlighet att utlysa nya doktorandanställningar.

Forskning på offentlig sektor

Årets ansökningsomgångar till forskningsråden har inte gett den utdelning som vi hoppats på, men de medel som kommit in har legat inom det forskningsområde som också under närmast föregående år varit framgångsrikt och som nu har möjlighet att ytterligare växa – *Styrning, ledning och organisering inom offentlig sektor*.

Här kommer även de fakultetsmedel för utländska gästforskare som kommit institutionen till del, och som kommer att utnyttjas under 2011, att vara en positiv förstärkning av området. Dessutom deltar institutionen i ett Interreg-projekt inom området *Best agers*. Projektet startade 2010 och involverar forskare från åtta länder i Östersjöregionen. Syftet är att utreda hur kunskapen hos den äldre arbetskraften bättre kan tas tillvara och behållas i företag och organisationer.

Under året har ett initiativ tagits från vår

institution som innebär att forskare inom det arbetsvetenskapliga området inom GU och Chalmers börjat samarbeta kring en eventuell kommande centrumbildning. Gruppen, som går under namnet *Arbetsgruppen för analys av arbetsvetenskapligt samarbete (AAA)*, har haft ett antal möten och vi ser det som mycket positivt att på detta sätt utveckla den tvärvetenskapliga forskningen inom fältet.

Kurser för chefer

Verksamheten inom KY-utbildningen har avvecklats under 2010 och nya ansökningar kommer inte att lämnas in. Det är en kännbar avtrappning av vår uppdragsverksamhet som dock fortsätter inom avgränsade områden – ledarskap och konflikthantering. Samverkansuppdraget har under året i hög grad fokuserat på utvecklandet av kurser för chefs- och verksamhetsutveckling i offentlig sektor inom ramen för Chefios-projektet som har sin hemvist vid institutionen sedan 2008. Dessutom har ett antal föreläsningar på jämställdhetstemat genomförts för främst offentliga verksamheter under året.

Inför 2011 står vi inför avväganden som är kopplade till den övergripande omorganisationen vid GU. Bland annat handlar detta om att finna former för det fortsatta utvecklandet av det arbetsvetenskapliga fältet vad gäller samtliga tre verksamhetsområden – forskning, utbildning och samverkan.

Birgitta Jordansson
Prefekt vid AV

NYTT PROGRAM STARTAT

Ett nytt treårigt grundutbildningsprogram – arbetsvetarprogrammet – startade hösten 2010. Sammanlagt 37 studenter antogs till denna första omgång och nya intagningar till programmet kommer fortsättningsvis att göras varje höst.

Institutionen för pedagogik och didaktik

Den 1 juli 2010 upphörde Institutionen för pedagogik och didaktik (IPD) efter något mer än elva år. Fakultetens nya institutioner ska i fortsättningen förvalta IPD:s tidigare kunskapsområden och verksamhet.

Lars-Erik Olsson, prefekt vid IPD.

Internationaliseringen av utbildningen utvecklades starkt under de senare åren. IPD samarbetade med ett stort antal utländska universitet och ingår i flera forskningsnätverk. Medel har avsatts för fortsatt samarbete. Två nya masterprogram planerades med hjälp av särskilda satsningar vid IPD och antogs av fakultetsnämnden: International Master in Educational Research (IMER) med start ht 2010 och Nordisk master i pedagogik med inriktning mot aktionsforskning med start 2011. Båda bygger på IPD:s internationella kontakter.

Under våren 2010 beviljades också strategiska medel för specifika satsningar inom grundutbildning, forskarutbildning och forskning för att utveckla institutionens internationella dimension. Det handlade om internationella samarbeten inom masterutbildningarna, att utveckla grundutbildningen relativt den nya lärarutbildningen exempelvis yrkeslärarutbildningen och doktoranders deltagande i internationella kurser och konferenser.

Forskarutbildningen sammanställde sina rutiner och dokument och överlämnade materialet till den nya organisationen.

Fler externa sökande

Under IPD:s sista halvår prioriterades också frågor som gällde personalrekrytering. De tidigare utlysta anställningarna tillsattes successivt under våren. Här kunde vi notera att alltfler externa sökande blev föremål för anställning, en tidigare strävan som nu började ge utdelning. Svårigheten var fortfarande att hinna rekrytera i tillräcklig takt för att möta efterfrågan på arbete.

Annonser blev klara för sex nya anställningar inom områdena "idrott och hälsa" med sikte på ny institution, nybyggt hus och en snabbt expanderande och alltmer profilerad verksamhet. Inom forskningen fortsatte satsningen på arbetet med kvalitetsindikatorer och registrering av publikationer och stöd till publicering och språkgranskning.

Konsoliderad forskning

Vad gäller forskningen inom IPD fortsatte den utveckling som ägt rum sedan 2004. Olika forskningsmiljöer och forskargrupper konsoliderade sin ställning och ansökningar om forskningsanslag under våren gav god utdelning, då framför allt vad gäller forskningsresurser från Vetenskapsrådet. Under våren bedrevs ett omfattande arbete med universitetets utvärdering av forskning – RED 10. Troligtvis kommer forskningen vid IPD att ses som framgångsrik – dock med tendenser till fragmentering – och med en potential för framtiden.

Den allt överskuggande arbetsuppgiften under våren 2010 blev förstås att förbereda för de kommande ansökningarna om examenstillstånd för ny lärarutbildning. Veldig många engagerades i kvalificerade och för framtiden helt avgörande arbetsuppgifter. Omdömet blev "full pott" och att Göteborg ligger i den absoluta nationella toppen när det gäller både kvalitet och bredd inom svensk lärarutbildning. Måter och värderar man en verksamhet efter vad den presterar så kunde avslutningen för IPD inte bli bättre.

*Lars-Erik Olsson
Prefekt vid IPD*

Institutionen för mat, hälsa och miljö

Styrkor och svagheter visade på behovet av förändring. Institutionen lades ner med flaggan i topp.

Verksamheten vid institutionen för mat, hälsa och miljö, MHM, under de fyra åren i centrala Göteborg har präglats av en positiv utveckling. Inför halvårsskiftet i juni/juli lades så MHM ner och en ny större institution såg dagens ljus, IKI.

MHM har haft uppskattade programutbildningar och fristående kurser med i vissa fall mycket högt söktryck. Då det funnits efterfrågan på flera av programmets delkurser från andra än programstudenter erbjuds några av dessa som fristående kurser och samläses då med programkursen. Institutionen har varit representerad på olika mässor och andra sammankomster, runt om i Västsverige, som vänder sig till gymnasister inför kommande högskolestudier.

Positivt verksamhetsutfall

Såväl under år 2009 som under första halvåret 2010 kunde MHM genomföra sina uppdrag med positiva verksamhetsutfall som resultat, varigenom tidigare skuld kunde reduceras på ett påtagligt sätt.

Under våren 2010 disputerade två doktorander. Kvar fanns fem doktorander. Under våren inlämnades en formell begäran till UFN om byte av forskarutbildningsämne från hushållsvetenskap till kostvetenskap, vilket också godkändes.

Inför bildandet av den nya institutionen ordnades gemensamma träffar med våra blivande kollegor för att tillsammans bygga den nya institutionen. En positiv stämning präglade detta arbete.

Vid halvårsskiftet i juni fanns vid MHM totalt 32 personer förordnade på tjänster av varierande omfattning och anställningsform. Av dessa var nio lektorer varav två docenter. Under året har två medarbetare uppnått åldern 65 år; en adjunkt blev i samband med pensioneringen befordrad till lektor och en lektor har fortsatt sitt arbete med reducerad tjänstgöring för slutförande av ett externt projekt. Ytterligare en adjunkt har antagit pensionsersättning och utför viss reducerad tjänstgöring.

Arbetet med nyrekrytering av två lektorer och en professor påbörjades under våren för annonsering i augusti 2010.

Framtiden för sig

Ett stort undervisningsuppdrag inom en sektor som har framtiden för sig med många studenter som söker till eftertraktade utbildningar, en liten personalstyrka där få är utbytbara och därmed sårbara, en alltför liten forsknings- och uppdragsfinansiering visade på MHM:s såväl styrkor som svagheter och behov av förändring. När MHM lades ner var det dock med flaggan i topp som vi gick in med positiv inställning i en ny och större institution!

Claes Bergman
Prefekt vid MHM

Avsändare

Utbildningsvetenskapliga fakulteten

Box 300

405 30 Göteborg

B

Porto betalt